

Antistollingsmedicatie: Directe Orale Anticoagulantia

Heeft u een vorm van trombose (doorgemaakt)? Of heeft u een verhoogd risico op het ontwikkelen van trombose? In dat geval krijgt u antistollingsmedicatie voorgeschreven om de trombose te behandelen of te voorkomen.

Antistollingsmedicatie zorgt ervoor dat uw bloed minder snel stolt. Hierdoor neemt de kans op trombose af. In het geval van een bestaande trombose zorgen deze middelen ervoor dat er geen nieuwe stolsels vormen en het bestaande stolsel niet groter wordt. Antistollingsmedicatie lost het stolsel dus niet op. Dat doet uw lichaam zelf. Hier gaan echter enkele weken tot enkele maanden overheen.

Risico's van de behandeling met antistollingsmiddelen

Antistollingsmiddelen zorgen ervoor dat uw bloed minder snel stolt. Hierdoor neemt de kans op een trombose af. Tegelijkertijd zorgt die tragere bloedstolling ervoor dat u makkelijker bloedt. De antistollingsmedicatie veroorzaakt geen bloeding, maar als er een wond is dan zal deze langer en heviger bloeden dan bij iemand die deze middelen niet gebruikt. Om te voorkomen dat eventuele bloedingen ernstige schade geven, is het belangrijk dat u alarmsignalen bij bloedingen kent. Neem direct contact op met uw behandelend specialist of huisarts en indien van toepassing de trombosedienst als:

- Uw urine roodgekleurd is.
- Uw ontlasting gitzwart ziet.
- U uitvalsverschijnselen krijgt, bijvoorbeeld als u uw arm of been plotseling niet meer goed kunt bewegen.
- U plotseling ontstane, hevige pijn heeft, bijvoorbeeld in uw buik.
- U een blauwe plek heeft die groter is dan een bierviltje.
- U plotseling meer dan vijf blauwe plekken heeft, zonder dat daar een aanwijsbare oorzaak voor is.
- U een langdurige bloedneus heeft, die langer dan 30 minuten aanhoudt.
- U bloed ophoest of braakt.

Antistolling in combinatie met andere geneesmiddelen

Een aantal geneesmiddelen kunnen de werking van antistollingsmedicatie beïnvloeden. Ze kunnen het effect versterken of juist tegenwerken. Het is daarom heel belangrijk dat u bij de apotheek, uw behandelend arts en indien van toepassing bij de trombosedienst altijd uw actuele geneesmiddelen meldt. Dit geldt ook voor de geneesmiddelen die u bij de drogist koopt. Gebruik deze niet totdat u zeker weet dat het veilig kan worden gebruikt in combinatie met uw antistollingsmedicatie. Meld het ook als uw stopt met het gebruik van een geneesmiddel.

Medische ingrepen tijdens uw antistollingsbehandeling

Mocht u gedurende uw antistollingsbehandeling een (tandheelkundige) ingreep moeten ondergaan, meld dan altijd dat u antistollingsmedicatie gebruikt. Voor sommige ingrepen kan het nodig zijn uw medicatie enige tijd te stoppen om een bloeding te voorkomen.

Indien u onder behandeling bent van de trombosedienst, meld dan ook aan hen dat en wanneer u een ingreep ondergaat. De trombosedienst zal zo nodig uw schema aanpassen.

Antistollingsmedicatie: Directe Orale Anticoagulantia

Antistolling en sporten

Sporten of bewegen is vaak gunstig. Het verlaagt de kans op trombose en levert veel andere gezondheidswinst op, zoals een verlaging van de bloeddruk en een kleinere kans op botontkalking. Tijdens de antistollingsbehandeling is wel voorzichtigheid geboden bij sporten die het risico op een bloeding verhogen. Dit geldt voor alle sporten waarbij het risico op een ongeval verhoogd is. Wat betreft contactsporten worden sporten als boksen en judo afgeraden. Daarnaast wordt ook specifiek (diepzee)duiken en bergbeklimmen boven de 2500 meter ontraden. Bij duiken is het namelijk zo dat u al op 5 meter diepte een risico heeft op oog- en oorbloedingen. U mag wel snorkelen aan de oppervlakte, tot een maximale diepte van 3 meter.

Soorten antistolling

Er zijn veel verschillende soorten antistollingsmiddelen. Afhankelijk van de reden voor antistolling, de nierfunctie en de andere medicatie die u gebruikt, wordt gekozen welk middel of middelen u nodig heeft. Globaal kunnen we de antistollingsmiddelen in vier categorieën indelen:

- Vitamine K Antagonisten (VKA) – (*Acenocoumarol, Fenprocoumon*)
- **Directe Orale Anticoagulantia (DOAC)** – (*Apixaban, Dabigatran, Edoxaban, Rivaroxaban*)
- Laagmoleculaire Gewichtsheparines (LMWH) – (*Tinzaparine, Nadroparine, Enoxaparine*)
- Bloedplaatjesremmers/trombocytenaggregatieremmers – (*Acetylsalicylzuur, Carbasalaatcalcium, Clopidogrel, Dipyridamol, Ticagrelor, Prasugrel*)

In deze folder richten we ons specifiek op de DOAC's, de nieuwe generatie antistollingsmiddelen. Wenst u meer informatie omtrent een van de andere groepen? Dan verwijzen we u graag naar de specifieke folder omtrent uw middel.

Directe orale anticoagulantia

Apixaban, Dabigatran, Edoxaban en Rivaroxaban

DOAC's, oftewel 'directe orale anticoagulantia', werken door rechtstreeks een van de stollingsfactoren in uw bloed te remmen. DOAC's zijn relatief nieuwe middelen. Sinds 2015 worden deze middelen als eerste keus voorgeschreven voor behandeling van een trombose of longembolie, ter preventie van trombose bij boezemfibrilleren en ter preventie van een trombose na een knie- of heupoperatie.

Uit onderzoek is gebleken dat deze middelen even goed werken als de bekende tabletten van de trombosedienst. Door de stabiele werking van de DOAC's (voeding verstoort hun werking niet), vervalt de INR-controle bij de trombosedienst. Elke dag wordt een vaste dosering ingenomen. Om de behandeling met DOAC's te laten slagen is het van groot belang dat u de tabletten strikt volgens voorschrift van uw specialist inneemt. DOAC's werken kortdurend en zijn dus weer snel uit uw lichaam verdwenen. Als u de tabletten vergeet in te nemen, dan neemt daardoor uw risico op trombose snel toe.

Niet iedereen komt in aanmerking voor DOAC's. Bij bijvoorbeeld kunsthartkleppen en een slechte nierfunctie worden DOAC's niet voorgeschreven.

Daarnaast is het belangrijk om één keer per jaar de nierfunctie te controleren. Gebruikt u andere antistollingsmedicatie (bijvoorbeeld via de trombosedienst) en zou u graag een DOAC als behandeling willen, overleg dan met uw specialist of dat voor u mogelijk is.

Antistollingsmedicatie: Directe Orale Anticoagulantia

Onder de DOAC's vallen de volgende middelen:

- Apixaban (Eliquis®)
- Dabigatran (Pradaxa®)
- Edoxaban (Lixiana®)
- Rivaroxaban (Xarelto®)

Apixaban (Eliquis®)

Wat doet Apixaban?

Apixaban remt een stollingseiwit in het bloed, stollingsfactor X. Stollingsfactoren spelen een prominente rol in het stollingsproces.

Wanneer begint de werking van Apixaban?

De werking begint na 4 uur.

Hoe moet Apixaban worden ingenomen?

Neem de Apixaban in met minimaal een half glas water. Apixaban kan tijdens een maaltijd worden ingenomen, maar dat is niet per se noodzakelijk. Bij slikproblemen mag u de tablet fijnmaken. Meng het poeder met koud water, appelsap of bijvoorbeeld een beetje appelmoes. U moet Apixaban twee keer per dag innemen. De dosering is afhankelijk van de indicatie.

Wat te doen als u vergeten bent uw Apixaban in te nemen?

Neem de vergeten dosering alsnog in. Neem de volgende dosering dan pas weer 12 uur later in.

Welke bijwerkingen kunnen er optreden bij het gebruik van Apixaban?

Apixaban kan misselijkheid veroorzaken. Meestal verdwijnt dit als u het middel wat langer gebruikt. Een enkele keer ontstaat er bloedarmoede. Dit kunt u herkennen aan erg snel moe zijn, bleek zien, hartkloppingen en benauwdheid. Neem in dit geval altijd contact op met uw behandelend arts.

Hoe lang moet u Apixaban gebruiken?

Uw arts zal met u bespreken hoe lang u dit middel moet gebruiken. De duur van de antistollingsbehandeling is afhankelijk van de aandoening waarvoor u dit middel voorgeschreven heeft gekregen. **Stop de behandeling nooit zelf.**

Apixaban bij zwangerschap en borstvoeding

Aangezien er niet voldoende bekend is over dit middel wat betreft de mogelijke gevolgen voor uw kindje, mag Apixaban niet gebruikt worden tijdens de zwangerschap en/of tijdens de borstvoeding. Heeft u een zwangerschapswens, geeft u borstvoeding of bent u van plan borstvoeding te gaan geven? Bespreek dan met uw behandelend arts wat de mogelijkheden zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het overstappen naar een ander antistollingsmiddel waarvan bekend is dat dit veilig kan worden gebruikt gedurende een zwangerschap en tijdens het geven van borstvoeding.

Antistollingsmedicatie: Directe Orale Anticoagulantia

Wanneer mag Apixaban niet worden gebruikt?

Extra voorzichtigheid is geboden bij ziekten waarbij sneller bloedingen ontstaan of bloedingen langer duren, leverproblemen en nierproblemen. Apixaban mag niet worden gebruikt door patiënten met een kunsthartklep. Tevens wordt gebruik ontraden bij patiënten die zwanger zijn of borstvoeding geven.

Dabigatran (Pradaxa®)

Wat doet Dabigatran?

Dabigatran remt een stollingseiwit in het bloed, stollingsfactor II. Stollingsfactoren spelen een prominente rol in het stollingsproces.

Wanneer begint de werking van Dabigatran?

De werking begint binnen enkele uren.

Hoe moet Dabigatran worden ingenomen?

Verwijder de folie van de strip. Druk de capsule niet door de folie heen. De capsule heel doorslikken, met minimaal een half glas water, niet kauwen. Fijnmalen of uiteen laten vallen van de capsule beïnvloedt de opname van de Dabigatran. Het gaat hierdoor veel sterker werken en daarom wordt dit afgeraden. Dabigatran kan tijdens een maaltijd worden ingenomen, maar dat is niet per se noodzakelijk.

Krijgt u Dabigatran voorgeschreven na een knie- of heupoperatie om trombose te voorkomen? Dan zal uw arts u dit middel voor eenmalig gebruik per dag voorschrijven. Voor alle overige indicaties is tweemaal per dag gebruikelijk. De dosering van dit middel is per indicatie verschillend. Uw arts zal u hierover informeren.

Wat te doen als u vergeten bent uw Dabigatran in te nemen?

Indien u dit middel eenmaal per dag gebruikt:

- Is het nog dezelfde dag? Neem de dosering dan alsnog in.
- Is het al de volgende dag? Sla dan de vergeten dosering over.

Indien u dit middel tweemaal per dag gebruikt:

- Duurt het langer dan 6 uur voordat u de volgende capsule moet innemen? Neem dan de vergeten dosering alsnog in.
- Duurt het korter dan 6 uur voor u de volgende capsule moet innemen? Sla dan de vergeten dosering over.

Welke bijwerkingen kunnen er optreden bij het gebruik van Dabigatran?

Dabigatran kan maag- en darmklachten veroorzaken, zoals buikpijn, diarree, maagpijn en misselijkheid. Over het algemeen verdwijnen deze klachten als u dit middel wat langer gebruikt.

Hoe lang moet u Dabigatran gebruiken?

Uw arts zal met u bespreken hoe lang u dit middel moet gebruiken.

De duur van de antistollingsbehandeling is afhankelijk van de aandoening waarvoor u dit middel voorgeschreven heeft gekregen. **Stop de behandeling nooit zelf.**

Antistollingsmedicatie: Directe Orale Anticoagulantia

Dabigatran bij zwangerschap en borstvoeding

Aangezien er niet voldoende bekend is over dit middel wat betreft de mogelijke gevolgen voor uw kindje, mag Dabigatran niet gebruikt worden tijdens de zwangerschap en/of tijdens de borstvoeding. Heeft u een zwangerschapswens, geeft u borstvoeding of bent u van plan borstvoeding te gaan geven? Bespreek dan met uw behandelend arts wat de mogelijkheden zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het overstappen naar een ander antistollingsmiddel waarvan bekend is dat dit veilig kan worden gebruikt gedurende een zwangerschap en tijdens het geven van borstvoeding.

Wanneer mag Dabigatran niet worden gebruikt?

Extra voorzichtigheid is geboden bij ziekten waarbij sneller bloedingen ontstaan of bloedingen langer duren, leverproblemen en nierproblemen. Dabigatran mag niet worden gebruikt door patiënten met een kunsthartklep. Tevens wordt gebruik ontraden bij patiënten die zwanger zijn of borstvoeding geven.

Edoxaban (Lixiana®)

Wat doet Edoxaban?

Edoxaban remt een stollingseiwit in het bloed, stollingsfactor X. Stollingsfactoren spelen een prominente rol in het stollingsproces.

Wanneer begint de werking van Edoxaban?

De werking begint binnen 2 uur.

Hoe moet Edoxaban worden ingenomen?

Neem de Edoxaban in met minimaal een half glas water. Edoxaban kan tijdens een maaltijd worden ingenomen maar dat is niet per se noodzakelijk. Het malen van de tabletten wordt sterk afgeraden, aangezien dit de werking van het middel nadelig beïnvloedt. Edoxaban wordt in het algemeen eenmaal per dag ingenomen. De dosering is afhankelijk van de indicatie. Uw arts zal u hier verder over informeren. Indien u moet starten met Edoxaban in verband met een diepveneuze trombose, dan zal uw arts u eerst gedurende vijf dagen LMWH-spuutjes geven alvorens u met Edoxaban kunt starten.

Indien u meer informatie wenst omtrent de LMWH-spuutjes, verwijzen wij u graag naar de folder: "LMWH's".

Wat te doen als u vergeten bent uw Edoxaban in te nemen?

- Is het nog dezelfde dag? Neem de dosering dan alsnog in.
- Is het al de volgende dag? Sla dan de dosering over.

Welke bijwerkingen kunnen er optreden bij het gebruik van Edoxaban?

Edoxaban kan misselijkheid, huiduitslag en jeuk veroorzaken. Meestal verdwijnen deze klachten als u dit middel langer gebruikt.

Antistollingsmedicatie: Directe Orale Anticoagulantia

Hoe lang moet u Edoxaban gebruiken?

Uw arts zal met u bespreken hoe lang u dit middel moet gebruiken. De duur van de antistollingsbehandeling is afhankelijk van de aandoening waarvoor u dit middel voorgeschreven heeft gekregen. **Stop de behandeling nooit zelf.**

Edoxaban bij zwangerschap en borstvoeding

Aangezien er niet voldoende bekend is over dit middel wat betreft de mogelijke gevolgen voor uw kindje, mag Edoxaban niet gebruikt worden tijdens de zwangerschap en/of tijdens de borstvoeding. Heeft u een zwangerschapswens, geeft u borstvoeding of bent u van plan borstvoeding te gaan geven? Bespreek dan met uw behandelend arts wat de mogelijkheden zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het overstappen naar een ander antistollingsmiddel waarvan bekend is dat dit veilig kan worden gebruikt gedurende een zwangerschap en tijdens het geven van borstvoeding.

Wanneer mag Edoxaban niet worden gebruikt?

Extra voorzichtigheid is geboden bij ziekten waarbij sneller bloedingen ontstaan of bloedingen langer duren, bij leverproblemen en bij nierproblemen. Edoxaban mag niet worden gebruikt door patiënten met een kunsthartklep. Tevens wordt gebruik ontraden bij patiënten die zwanger zijn of borstvoeding geven.

Rivaroxaban (Xarelto®)

Wat doet Rivaroxaban?

Rivaroxaban remt een stollingseiwit in het bloed, stollingsfactor X. Stollingsfactoren spelen een prominente rol in het stollingsproces.

Wanneer begint de werking van Rivaroxaban?

De werking begint binnen 2 tot 4 uur.

Hoe moet Rivaroxaban worden ingenomen?

Neem Rivaroxaban in met minimaal een half glas water. Rivaroxaban kan tijdens een maaltijd worden ingenomen, maar dat is niet perse noodzakelijk. Bij slikproblemen mag u de tablet fijnmaken. Meng het poeder dan met koud water of bijvoorbeeld met een beetje koude appelmoes. Neem het dan direct in. Rivaroxaban wordt, afhankelijk van de indicatie, een- of tweemaal per dag ingenomen. Ook de dosering verschilt per indicatie. Uw arts zal u hier nader over informeren.

Wat te doen als u vergeten bent uw Rivaroxaban in te nemen?

- Is het nog dezelfde dag? Neem de dosering dan alsnog in.
- Is het al de volgende dag? Sla dan de vergeten dosering over.

Welke bijwerkingen kunnen er optreden bij het gebruik van Rivaroxaban?

Rivaroxaban kan duizeligheid, hoofdpijn, maag- en darmklachten, huiduitslag en jeuk, vasthouden van vocht (te merken aan dikke vingers, enkels of zwaarder worden), pijn in de armen en benen, en vermoeidheid veroorzaken. Vaak verdwijnen deze klachten als u dit middel wat langer gebruikt.

Antistollingsmedicatie: Directe Orale Anticoagulantia

Hoe lang moet u Rivaroxaban gebruiken?

Uw arts zal met u bespreken hoe lang u dit middel moet gebruiken. De duur van de antistollingsbehandeling is afhankelijk van de aandoening waarvoor u dit middel voorgeschreven heeft gekregen. **Stop de behandeling nooit zelf.**

Rivaroxaban bij zwangerschap en borstvoeding

Aangezien er niet voldoende bekend is over dit middel wat betreft de mogelijke gevolgen voor uw kindje, mag Rivaroxaban niet gebruikt worden tijdens de zwangerschap en/of tijdens de borstvoeding. Heeft u een zwangerschapswens, geeft u borstvoeding of bent u van plan borstvoeding te gaan geven? Bespreek dan met uw behandelend arts wat de mogelijkheden zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het overstappen naar een ander antistollingsmiddel waarvan bekend is dat dit veilig kan worden gebruikt gedurende een zwangerschap en tijdens het geven van borstvoeding.

Wanneer mag Rivaroxaban niet worden gebruikt?

Rivaroxaban mag niet worden gebruikt door patiënten met oogafwijkingen die veroorzaakt worden door een hoge bloeddruk of suikerziekte. Extra voorzichtigheid is geboden bij ziekten waarbij sneller bloedingen ontstaan of bloedingen langer duren, bij leverproblemen en bij nierproblemen. Rivaroxaban mag niet worden gebruikt door patiënten met een kunsthartklep. Tevens wordt gebruik ontraden bij patiënten die zwanger zijn of borstvoeding geven.